

REFERAT Natur-, Klima- og Miljøudvalget d. 04-02-2026

Mødedato Onsdag d. 04. februar 2026 kl. 14:15

Mødested Drift og Beredskab Sønderborg

Mødedeltagere Asger Romme Andersen, Daniel Staugaard, Erik Lorenzen, Kristian Egeskov Bonefeld, Niels Benjamin Sørensen, Susanne Blegvad Posselt, Tom Hartvig Nielsen

Indholdsfortegnelse

1. Godkendelse af dagsorden.....	3
2. Godkendelse af mødeplan for 2026 - Natur-, Klima- og Miljøudvalget.....	4
3. Drøftelse af etablering af dialogforum - Grøn Trepert.....	6
4. Drøftelse af tilskud til ungdomskort, samkørsel samt kørselsfradrag.....	9
5. Godkendelse af fortsat tværkommunalt samarbejde om Flensborg Fjord som UNESCO Biosfære	11
6. Godkendelse af igangsættelse af miljøvurdering for cykelstien mellem Broager og Nybøl.....	14
7. Orientering om ny handling i klimatilpasningsplanen - sandfodring på Dybbøl Strand ved Sundg	16
8. Orientering om prioriterede opgaver i Teknik, Miljø og Bæredygtighed i 2026.....	19
9. Orientering om ledelsesinformation 2025 - ultimo december.....	21
10. Orientering om status på udmøntningsplan 2025-2028.....	23
11. Generel orientering.....	24
Lukket: 12. Lukket orientering fra orientering fra formand, medlemmer og forvaltning - (Lukket pu	25
Lukket: 13. Underskriftsark - (Lukket punkt).....	26

Punkt 1: 1. Godkendelse af dagsorden

26/193

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Natur-, Klima- og Miljøudvalget at godkende

- dagsordenen.

Beslutning Natur-, Klima- og Miljøudvalget den 04-02-2026

Godkendt.

Punkt 2: 2. Godkendelse af mødeplan for 2026 - Natur-, Klima- og Miljøudvalget

25/8136

Sagsresumé

For hvert regnskabsår skal Økonomi- og Strategiudvalget og de stående udvalg vedtage en mødeplan.

Hvert af de stående udvalg har beslutningskompetencen for så vidt angår eget udvalg, jf. delegationsplanen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Natur-, Klima- og Miljøudvalget at godkende

- Forslag til mødeplan for 2026 for så vidt angår Natur-, Klima- og Miljøudvalgets møder.

Sagsfremstilling

Byrådet og udvalgene udøver deres virksomhed i møder. Økonomi- og Strategiudvalget og hvert stående udvalg træffer for hvert regnskabsår beslutning om, hvornår og hvor udvalgets møder skal afholdes. Udvalgets beslutning om mødeplan kan af ethvert af udvalgets medlemmer forlanges indbragt til afgørelse i Byrådet.

For at sikre et smidigt flow i dagsordensprocessen er der udarbejdet et samlet forslag for afholdelse af møder i alle de stående udvalg, Økonomi- og Strategiudvalget og Byrådet. Møderne er så vidt muligt planlagt som følger:

Stående udvalg Første tirsdag, onsdag og torsdag i måneden

Økonomiudvalg Tredje onsdag i måneden

Byråd Sidste onsdag i måneden kl. 17.00

Juli holdes fri for byrådsmøder og udvalgsmøder og det samme gælder som udgangspunkt i januar.

Mødetidspunkter foreslås som nedenfor:

Onsdage kl. 8.30 – 13.00

Økonomi- og Strategiudvalget

Tirsdage kl. 16.00 – 19.00

Byudvikling-, Landdistrikter- og Infrastrukturudvalget

Tirsdage kl. 15.30 – 18.30

Erhverv- og Arbejdsmarkedsudvalget

Tirsdage kl. 8.15 – 11.15
Kultur-, Handel- og Turismeudvalget

Onsdage kl. 14.15 – 17.15
Natur-, Klima- og Miljøudvalget

Onsdage kl. 14.00 – 17.00
Sundhed-, Unge- og Forebyggelsesudvalget

Onsdage kl. 15.30 – 18.30
Idræt- og Fritidsudvalget

Torsdage kl. 8.30 – 13.00
Børn-, Skole- og Familieudvalget

Torsdage kl. 15.30 – 18.30
Social-, Senior- og Handicapudvalget

Beslutning Natur-, Klima- og Miljøudvalget den 04-02-2026

Godkendt.

Bilag

Mødekalender 2026 for Byråd og udvalg 200126

Mødekalender 2026 inkl. visionsproces, kattedatkursus, 12-12 seminarer

Punkt 3: 3. Drøftelse af etablering af dialogforum - Grøn Trepert

25/1539

Sagsresumé

Natur-, Klima- og Miljøudvalget drøfter under dette punkt etableringen af et lokalt dialogforum med fokus på implementering af arealomlægningsplanerne under Grøn Trepert.

Omlægningsplanerne viser vejen til at opfylde målene for kvælstofreduktion og lavbundsindsatsen. Kommunen skal i omlægningsplanen så vidt muligt identificere arealer, der har potentiale til at bidrage til beskyttet natur og – hvor det er muligt – også til strengt beskyttet natur. Planerne er dynamiske og revideres løbende i de kommende år i takt med en dybere kvalificering af de enkelte projekter, tekniske undersøgelser, dialog med lodsejere samt ændrede krav som følge af genbesøg af vandplaner og politiske aftaler.

Grøn Trepert understøtter Byrådets Vision 2022-2025 om grøn omstilling og målsætningen om CO₂-neutralitet i 2029 ved at reducere udledningen af drivhusgasser, forbedre natur og biodiversitet samt sikre vandmiljø og drikkevand. Grøn Trepert understøtter desuden Sønderborg Kommunes bæredygtighedspolitik ved at skabe langvarige, bæredygtige løsninger i samarbejde med relevante partnere.

Under behandlingen af punktet deltager projektleder for Grøn Trepert i Sønderborg Kommune. Udvalget får på mødet en orientering om Grøn Trepert og de eksisterende mødefora.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Natur-, Klima- og Miljøudvalget at drøfte

- etableringen af et dialogforum med fokus på Grøn Trepert, herunder formål og sammensætning.

Sagsfremstilling

Ultimo 2024 blev der indgået en bred politisk aftale om Den Grønne Trepert. Den Grønne Trepert består af regeringen, Landbrug & Fødevarer, Danmarks Naturfredningsforening, Fødevareforbundet NNF, Dansk Metal, Dansk Industri og Kommunernes Landsforening.

Med Den Grønne Trepert er der lagt op til den største forandring af det danske landskab i over 100 år. Flere dyrkede marker skal i fremtiden gøres våde med naturligt plantedække eller tilplantes med skov for at give mere liv i både fjorde og på land, samtidig med at der skal gøres plads til større sammenhængende naturarealer og beskyttelse af grundvandet samt reduktion af udledningen af klimagasser fra landarealet. Sideløbende skal robuste dyrkningsarealer beskyttes bedre til fremtidens fødevarerproduktion.

I løbet af 2025 har Sønderborg Kommune som en del af de lokale treperter Vidå-Kruså og Lillebælt-Jylland udarbejdet dynamiske arealomlægningsplaner for hele Sønderborg Kommune. Planerne viser, hvor der i de kommende år kan etableres vådområder, udtages lavbundsarealer, etableres minivådområder, rejses skov og skabes større sammenhængende naturområder med henblik på at reducere kvælstofudledningen til kysterne, beskytte drikkevandet og øge biodiversiteten.

De dynamiske omlægningsplaner for Vidå-Kruså og Lillebælt-Jylland blev principvedtaget af Byrådet den 17. december 2025. Sønderborg Kommune skal nu – i lighed med landets øvrige kommuner – i gang med den lokale implementering af planerne i tæt samarbejde med lodsejere, erhverv, organisationer og lokalsamfund.

Dialogforum

Af Konstitueringsaftalen fremgår, at implementeringen af Den Grønne Trepert kræver bred politisk forankring og tæt samarbejde med landbruget, interesseorganisationer, det grønne råd, borgere og øvrige aktører. Denne forankring skal sikres i et fælles dialogforum.

Implementeringen af Den Grønne Trepert får betydning for både landbrug, natur, erhverv, borgere og lokalsamfund. For at sikre lokal forankring, gennemsigtighed og løbende dialog foreslår forvaltningen at bygge videre på det uformelle lokale dialogforum, som opstod i 2025 i forbindelse med udarbejdelsen af omlægningsplanerne. Dette forum består af Spiras, Naturstyrelsen, Danmarks Naturfredningsforening og Sønderborg Kommune.

Et mere formaliseret dialogforum, der bygger på erfaringer, tillid og fælles forståelse af omlægningen, kan sikre, at arbejdet fortsætter uden afbrydelser.

Et dialogforum kan fungere som platform for:

- Gensidig information mellem kommune og interessenter.
- Dialog om prioriteringer, muligheder og udfordringer.
- Inddragelse af yderligere lokale aktører i den videre proces.
- Opbygning af tillid og fælles forståelse for omlægning.

Et dialogforum vil ikke have beslutningskompetence, men kan understøtte den politiske og administrative proces gennem kvalificeret dialog og vidensdeling.

Etablering af et dialogforum med eksterne organisationer kræver betydelige administrative ressourcer til mødekoordinering, kommunikation, dokumentation og overholdelse af lovgivning. Uden disse ressourcer risikeres ustrukturerede processer og svækket samarbejde. En målrettet indsats er derfor afgørende for et effektivt og transparent forum

Natur-, Klima- og Miljøudvalgets drøftelse danner grundlag for, at forvaltningen efterfølgende udarbejder et konkret beslutningsoplæg om:

- Model for dialogfora
- Formål og kommissorium
- Sammensætning
- Mødefrekvens og organisering.

Beslutningsoplægget forelægges udvalget på et kommende møde.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning Natur-, Klima- og Miljøudvalget den 04-02-2026

Drøftet.

Punkt 4: 4. Drøftelse af tilskud til ungdomskort, samkørsel samt kørselsfradrag

26/770

Sagsresumé

Sånderborg Kommune har gennem årene haft forskelligartede tilbud om tilskud til den kollektive trafik. Samtidigt ungdomskort og tilskud til samkørsel har været afprøvet i forskellige former de seneste år.

Å

Efter mange års tilbud om helt eller delvis gratis ungdomskort besluttede Byrådet, at ordningen skulle stoppe med udgangen af 2022. I forbindelse med budgetaftalen for 2026-2029 godkendte et samlet Byråd at genindføre tilskud til køb af ungdomskort.

Å

Siden april 2024 har Sånderborg Kommune ydet tilskud til samkørsel gennem samkørselsappen "nabogo". Kontrakten udløber den 31. marts 2026.

Å

Fra 2026 kan studerende på SU få kørselsfradrag for transport til uddannelsessted, hvis man har over 12 km til/fra uddannelsesstedet.

Å

Udvalget orienteres om historikken for kollektive transportordninger til målgruppen unge og bedes drøfte de fremtidige rammer for fordeling af tilskud til ungdomskort, samt hvordan det påvirker andre kørselsordninger i kommunen, fx samkørsel. Drøftelsen danner baggrund for en godkendelsessag, der forelægges Natur-, Klima- og Miljøudvalget på udvalgsmøde den 4. marts 2026.

Å

Sagen understøtter Byrådets Vision om grøn omstilling samt arbejdet for at skabe en attraktiv studieby, med rammer til det gode ungdomsliv. Desuden understøttes ambitionerne om ProjectZero og handleplan for grøn omstilling hvor projektet understøtter arbejdet.

Å

Natur-, Klima- og Miljøudvalget har beslutningskompetencen jf. delegationsplanen.

Å

Chef for Bæredygtighed, Infrastruktur og Byggeri Joan Slaikjer Hansen deltager under punktet.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Natur-, Klima- og Miljøudvalget at drøfte

- tilskud til elever på ungdomsuddannelser, kørselsfradrag og samkørselsordninger.

Sagsfremstilling

Sånderborg Kommune har i mange år tilbudt gratis ungdomskort eller ungdomskort med tilskud til elever på ungdomsuddannelserne. Tilbuddet ophørte den 31. december 2022 i forbindelse med, at der skulle findes budgetreducerende tiltag på den kollektive trafik som følge af stigende energipriser. I forbindelse med budgetaftalen for 2026-2029 godkendte Byrådet en genindførelse af tilskud til ungdomskort.

Å

Et ungdomskort kan anvendes til gratis tog- og busrejser i hele Sønderjylland. Ved rejser i resten af landet ydes der rabat. Et ungdomskort kan anvendes til mere end befordring mellem skole og hjem.

Å

Siden 1. april 2024 har kommunen haft aftale med nabogo, hvor kommunen yder tilskud til samkørsel, der sker ved brug af nabogos app. Alle borgere kan gøre brug af appen, men den anvendes hovedsagelig af yngre. Aftalen udløber den 31. marts 2026.

Å

Ved brug af samkørselsappen fra nabogo får chaufføren op til 10 kr. i tilskud for hver person der er med i bilen. Tilskuddet ydes, hvis turen er mindst fem km.

Å

Aftalen med nabogo har i den 2-årige aftaleperiode kostet Sønderborg Kommune 892.500 kr.

Å

Fra 2026 kan studerende på SU i yderområder få kørselsfradrag, hvis afstanden mellem hjem og skole overstiger 12 km. Kørselsfradraget kan ikke anvendes, hvis der er ydet rabat på offentlig transport.

Å

På mødet den 4. marts 2026 vil udvalget forelægge en beslutningssag omhandlende tilskud til samkørsel og kriterierne for tildeling af tilskud til ungdomskort.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

Å

I budgetaftalen 2026-2029 er der afsat 1,4 mio.kr. i 2026, og 3,0 mio.kr. i årene 2027 og årene frem, til genindførelse af tilskud til ungdomskort.

Beslutning Natur-, Klima- og Miljøudvalget den 04-02-2026

Drøftet.

Punkt 5: 5. Godkendelse af fortsat tværkommunalt samarbejde om Flensborg Fjord som UNESCO Biosfæreområde

25/16826

Sagsresumé

Flensborg Fjord har behov for en styrket indsats for at forbedre vandkvaliteten og havmiljøet. Aabenraa Byråd nedsatte i 2024 et §17 stk. 4-udvalg med fokus på at gøre fjorden til UNESCO Biosfæreområde og inviterede Sønderborg Kommune til at deltage. UNESCO Biosfæreområder fremmer balance mellem mennesker og natur og indgår i programmet Man & Biosphere, som vægter lokal forankring og bæredygtig udvikling.

Sønderborg Byråd besluttede den 26. februar 2025 politisk deltagelse i udvalget, som nu har afsluttet sit arbejde med en rapport. Rapporten konkluderer, at Flensborg Fjord har potentiale til at opnå status som UNESCO Biosfæreområde, hvilket kan styrke natur- og kulturværdier, grænseoverskridende samarbejde og lokal identitet. Udvalget anbefaler, at Aabenraa Kommune, Sønderborg Kommune, Stadt Flensburg og Kreis Schleswig-Flensburg arbejder videre mod en fælles ansøgning, jf. bilag 1.

Ansøgningsprocessen er opdelt i syv faser. Forvaltningen anbefaler, at Sønderborg Kommune godkender fortsat samarbejde og igangsætter fase 1 (tværnationalt samarbejde) og fase 2 (forundersøgelse) samt allokerer de afsatte 300.000 kr. fra Budget 2025-2028 til disse faser. Endelig beslutning om indgivelse af en egentlig ansøgning om optagelse af Flensborg Fjord som UNESCO biosfæreområde bør først tages efter fase 1 og 2.

Sagen understøtter Byrådets Vision om grøn omstilling, idet projektet forbedrer havmiljø og vandklima. Desuden understøtter sagen Byrådets Vision for byer, lokalsamfund og fællesskaber, ligesom den styrker Hertugernes Augustenborgs verdensarvsambition og samarbejdet med UNESCO.

Sagen forelægges til Natur-, Klima- og Miljøudvalgets beslutning.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Natur-, Klima- og Miljøudvalget at godkende

- Fortsættelse af samarbejde med Aabenraa Kommune om Flensborg Fjord som muligt UNESCO biosfæreområde.
- Igangsættelse af Fase 1: Opbygning af tværnationalt samarbejde og Fase 2: Forundersøgelse og indledende samarbejde.

Sagsfremstilling

Flensborg Fjord har behov for at øge vandkvaliteten med henblik på at forbedre havmiljøet. Det fordrer en koordineret indsats mellem kommunerne på begge sider af grænsen. Derfor tog Aabenraa Byråd i 2024 initiativ til nedsættelse af §17, stk. 4-udvalget Flensborg Fjord som UNESCO Biosfæreområde og inviterede Sønderborg Kommune til at deltage med politisk repræsentation i udvalget.

UNESCO Biosfære-områder er kendetegnet ved varierede landskaber med sårbare og truede dyre- og plantearter. De er også kendetegnet ved, at de mennesker, der bor og arbejder i området, arbejder aktivt for at skabe balance mellem mennesker og naturen. Som biosfæreområde bliver man en del af et UNESCO-program, der hedder Man & Biosphere (MAB). Af alle UNESCO-programmer er MAB den UNESCO-udpegning, der lægger mest vægt på lokalbefolkningens

rolle i at skabe bæredygtig udvikling. Der lægges samtidig stor vægt på at inddrage videnskaben i, hvordan man finder de bedste løsninger for bæredygtig udvikling.

Sønderborg Byråd godkendte på byrådsmødet den 26. februar 2025 politisk indtræden i §17 stk., 4-udvalget Flensborg Fjord som UNESCO Biosfæreområde. Efterfølgende har forhenværende næstformand for Natur-, Klima og Miljøudvalget og 2. viceborgmester deltaget i §17 stk., 4-udvalget. Udvalget har bestået af udpegede politikere fra Aabenraa og Sønderborg Kommune, Den danske UNESCO Nationalkommission, Landwirtschaftlicher Hauptverein für Nordschleswig, Danmarks Naturfredningsforening, Destination Sønderjylland samt et medlem fra Landdagen i Kiel.

Det fremgår af Budgetaftalen for Sønderborg Kommune for 2025-2028, at aftaleparterne har afsat 300.000 kr. i 2025 til den koordinerede tværkommunale og grænseoverskridende indsats, hvor målet er at gøre Flensborg Fjord til et UNESCO Biosfæreområde. De afsatte midler anvendes til realisering af fase 1 og 2 med fokus på analyse, kortlægning og etablering af et samarbejdsforum.

§17 stk. 4-udvalgets anbefalinger

§17 stk. 4-udvalget har afsluttet sit arbejde og udarbejdet en rapport med konklusioner, jf. bilag 1. Konklusionen i rapporten er, at Flensborg Fjord vurderes at have et potentiale for at opnå status som UNESCO Biosfæreområde. Fjorden er et særligt landskabs- og kulturområde, hvor bæredygtighed, natur, kultur og grænseoverskridende samarbejde naturligt mødes. Udpegningen vurderes at kunne skabe en langsigtet og koordineret ramme for bæredygtig udvikling, fremme synligheden af områdets natur- og kulturværdier, styrke samarbejdet på tværs af grænsen og bidrage til lokal identitet og sammenhængskraft.

§17 stk. 4-udvalgets hovedanbefaling er, at Aabenraa Kommune, Sønderborg Kommune, Stadt Flensburg, Kreis Schleswig-Flensburg og andre relevante partnere på dansk og tysk side arbejder videre med henblik på at udforme en fælles UNESCO Biosfæreområde-ansøgning for Flensborg Fjord. Projektets realisering af en fælles UNESCO Biosfæreområde-ansøgning for Flensborg Fjord vil være betinget af, at parterne forpligter sig til aktivt at indgå i den forberedende proces.

Rapporten indeholder derudover en række faglige og strategiske anbefalinger vedrørende blandt andet geografisk afgrænsning, governance-struktur, samarbejdspartnere, økonomi og fondsmuligheder, borgerinddragelse, bæredygtig turisme, uddannelse, kultur og miljøtilstand. Disse anbefalinger kan indgå i det videre arbejde med en eventuel ansøgning.

Aabenraa Byråd har den 17. september 2025 truffet beslutning om, at rapportens anbefalinger skal indgå i Aabenraa Kommunes videre arbejde hen mod en fælles UNESCO Biosfæreområde-ansøgning, og opfordrer nu de tre kommuner Sønderborg, Stadt Flensburg og Kreis Schleswig Flensburg til at fortsætte processen frem mod en UNESCO Biosfæreområde-ansøgning.

Videre forløb

§17 stk. 4-udvalgets rapport indeholder en ansøgningsproces for Flensborg Fjord som UNESCO Biosfæreområde inddelt i syv faser:

Fase 1: Opbygning af tværnationalt samarbejde

- Afklare interesse hos de fire kommuner Aabenraa Kommune, Sønderborg Kommune, Stadt Flensburg og Kreis Schleswig-Flensburg.
- Afklare samarbejdspartnere.
- Nedsættelse af styregruppe.

Fase 2: Forundersøgelse og indledende samarbejde

- Afdækning af forskelle i lovgivning og administrative forskelle, fx i arealforvaltning, naturbeskyttelse og lokal lovgivning.
- Udarbejdelse af en fælles vision samt overordnet plan for biosfæreområdet med fokus på samarbejde og koordinering.
- Identifikation af potentielle områder med høj natur- og kulturværdi, som kan opfylde kravene til biosfæreområder.
- Etablering af kontakt mellem myndigheder, institutioner og lokalsamfund på begge sider af grænsen.
- Foranalyse med henblik på opfyldelse af biosfæreområdets tre kernefunktioner: Bevarelse af biodiversitet og kulturelle værdier, Bæredygtig udvikling samt Logistisk støtte (forskning, uddannelse og overvågning).

Fase 3-7 dækker over den videre proces fra udarbejdelse af ansøgningsmateriale og frem til optagelse og implementering. Hvorvidt en endelig ansøgning skal udarbejdes, afhænger dog af resultaterne af fase et og to, da projektet er betinget af, at de fire kommuner alle ønsker at gå videre i processen.

Forvaltningen anbefaler derfor, at udvalget alene tager stilling til, om Sønderborg Kommune skal fortsætte samarbejdet og deltage i fase et og to. Først når fase et og to har tilvejebragt de nødvendige analyseresultater og økonomiske konsekvensberegninger, og det vides, om der er opbakning blandt parterne, anbefales det at tage stilling til en eventuelt videre ansøgningsproces.

Ved beslutning om fortsat samarbejde om fase et og to indledes den videre dialog og organisering med Aabenraa Kommune.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser, idet finansiering sker fra de afsatte budgetmidler.

Bilag

Bilag 1: Rapport: Flensborg Fjord som UNESCO Biosfæreområde

Beslutning Natur-, Klima- og Miljøudvalget den 04-02-2026

Godkendt.

Bilag

Bilag 1 Rapport om Flensborg Fjord som UNESCO Biosfæreområde

Punkt 6: 6. Godkendelse af igangsættelse af miljøvurdering for cykelstien mellem Broager og Nybøl

25/21391

Sagsresumé

Sønderborg Kommune har modtaget en ansøgning om frivillig miljøvurdering af cykelsti mellem Broager og Nybøl.

Projektet er omfattet af miljøvurderingslovens bilag 2. Bygherren har valgt at anmode om, at projektet skal undergå en miljøvurdering, jf. miljøvurderingslovens § 19, stk. 4

Forudsat udvalgets godkendelse sendes bygherres projektbeskrivelse med relevante bilag og afgrænsningsnotat i høring i minimum 14 dage. Offentligheden og berørte myndigheder kan komme med bemærkninger til afgrænsningsnotatet.

Cykelstien understøtter Byrådets visioner om Et godt liv og Levende byer, lokalsamfund og fællesskaber, idet den er med til at fremme sund og bæredygtig transport. Samtidig skaber den sammenhæng mellem lokalsamfund, styrker fællesskaber og gør området mere attraktivt at bo og leve i. Cykelstien er desuden en del af kommunens cykelstihandleplan.

Natur-, Klima- og Miljøudvalget har beslutningskompetencen, jf. delegationsplanen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Natur-, Klima- og Miljøudvalget at godkende

- At der igangsættes en miljøvurdering for etablering af en cykelsti mellem Broager og Nybøl.
- At projektbeskrivelsen med relevante bilag og afgrænsningsnotatet sendes i høring i minimum 14 dage.

Sagsfremstilling

Sønderborg Kommune har den 5. september 2025 modtaget en ansøgning om en VVM-screeningsafgørelse i forbindelse med etablering af en cykelsti mellem Broager og Nybøl.

Projektet er opført på miljøvurderingslovens bilag 2, punkt 10 e og g: Bygning af veje, havne og havneanlæg, herunder fiskerihavne (projekter, som ikke er omfattet af bilag 1) og Dæmninger og andre anlæg til opstuvning eller varig oplagring af vand (projekter, som ikke er omfattet af bilag 1).

Projektet omhandler en dobbeltrettet cykelsti på cirka 3 km mellem Nybøl og Broager, som er placeret på den østlige side af Broagervej og Nybøl Landevej. Stien får en bredde på 2,5 meter og adskilles fra kørebanen af en 3 meter bred skillerabat. På enkelte strækninger, hvor terrænet gør pladsforholdene snævre, etableres en smallere rabat mellem vejen og stien, hvor skråninger sikres med støttemur.

Til håndtering af overfladevand etableres åbne regnvandsbassiner med rensning langs strækningen. Disse bassiner opsamler både regnvand fra cykelstien og det afstrømmede vand fra Broagervej og Nybøl Landevej. Overfladevandet udledes efter forsinkelse til nærmeste recipient. Langs Broagervej og Nybøl Landevej er der desuden vejtræer, som vil blive berørt af cykelstien. Der er konstateret flagermusaktiviteter i området, og disse er særligt beskyttede i henhold til EU's habitatdirektiv.

På et indledende møde blev det gennemgået med bygherren, at det ikke kunne udelukkes, at projektet skulle undergå en fuld miljøvurdering, da projektet kunne have væsentlige påvirkninger på miljøet, herunder på flagermus. På baggrund af mødet og projektets mulige påvirkninger på miljøet ifølge bygherrens egne rapporter, valgte bygherren den 3. december 2025 at anmode om, at projektet skulle undergå en miljøvurdering, jf. miljøvurderingslovens § 19, stk. 4.

Bygherren har sammen med anmodningen fremsendt en projektbeskrivelse og et afgrænsningsnotat. Formålet med afgrænsningsnotatet er, at miljøkonsekvensrapporten, som bygherre skal udarbejde, afgrænses til at fokusere på de miljøemner, der forventes at blive påvirket væsentligt som følge af projektet. De miljøemner, der ikke påvirkes væsentligt, beskrives ikke nærmere.

Forvaltningen forventer, at følgende emner skal belyses i miljøkonsekvensrapporten: Bilag IV-arter, beskyttelseszone for et fortidsminde, kortlagte jordforureninger og udledning til recipienter.

Forudsat udvalgets godkendelse sendes projektbeskrivelsen med relevante bilag og afgrænsningsnotatet i høring i minimum 14 dage, hvor offentligheden og berørte myndigheder kan indkomme med deres bemærkninger til afgrænsningsnotatet.

Når miljøkonsekvensrapporten er udarbejdet, fremsendes rapporten til Sønderborg Kommune. Det er Sønderborg Kommunes opgave at gennemgå rapporten med henblik på at vurdere, om rapporten lever op til kravene i miljøvurderingsloven og meddele en § 25 tilladelse til projektet.

Miljøkonsekvensrapporten skal sammen med kommunens udkast til § 25 tilladelsen og bygherrens ansøgning i minimum 8 ugers offentlig høring hos sagens parter, offentligheden og berørte myndigheder. Beslutning om høring forelægges til udvalgets beslutning.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning Natur-, Klima- og Miljøudvalget den 04-02-2026

Godkendt.

Bilag

Oversigtskort

Punkt 7: 7. Orientering om ny handling i klimatilpasningsplanen - sandfodring på Dybbøl Strand ved Sundgade

25/14656

Sagsresumé

En gruppe beboere på Sundgade i Sønderborg har henvendt sig med spørgsmål om, hvorvidt kommunen vil sandfodre på Dybbølstrand ved Sundgade. Dette som konsekvens af, at kommunen er ejer af tre høfder uden for stranden, som fungerer som hård kystbeskyttelse. Formålet med sandfodringen er at genskabe en større strand, hvilket vil have dels en rekreativ værdi for lokalbefolkningen og dels en kystbeskyttende effekt for nærområdet.

Hård kystbeskyttelse er tekniske anlæg såsom høfder, skråningsanlæg og bølgebryderen (ofte af sten eller beton), som skaber faste barrierer mod havet for at forhindre erosion. Ulempen ved disse anlæg er, at de påvirker kystlandskabet ved at flytte erosionen.

Det er forvaltningens vurdering, at en sandfodring på stedet kræver en miljøvurdering af påvirkningen af det marine miljø (Natura 2000-område). Hvis denne viser, at projektet kan udføres uden negative konsekvenser, er det forvaltningens vurdering, at der kan gives en tilladelse til projektet. Forvaltningen forventer, at miljøvurderingen kan give ny viden og erfaringer, som forvaltningen vil kunne anvende i andre sager om sandfodring i kommunen.

Forvaltningen påtænker at indarbejde en handling i Klimatilpasningsplanen 2026 som omhandler sandfodring på Dybbølstrand. Projektet vil dermed blive del af prioriteringen af handlinger i Klimatilpasningsplan 2026.

Forvaltningen gør opmærksom på, at der ikke er afsat hverken anlægs- eller driftsmidler til et eventuelt sandfodringsprojekt, herunder også projektering, tekniske analyser og miljøvurdering.

Sagen understøtter Byrådets Vision om at skabe levende lokalsamfund og arbejdet med klimatilpasning.

Natur-, Klima- og Miljøudvalget orienteres om sagen.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Natur-, Klima- og Miljøudvalget at tage

- orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Ejerboligforeningen Skansen (Sundgade 64, Sønderborg) har henvendt sig til kommunen med et ønske om sandfodring ved Dybbølstrand, da stranden er reduceret betydeligt over tid og blev hårdt ramt under stormfloden i 2023 og igen under højvandet fredag den 9. januar 2026. Ejendommen ligger meget tæt på kystskrænten ud mod Dybbølstrand. Foreningen mener, at stranden har en høj rekreativ værdi for lokalområdet. Derudover vil en større strand give en bedre beskyttelse af skrænten foran deres ejendom, fordi bølgerne vil bryde længere ude, inden de når skrænten.

Kommunen ejer strandmatriklen og tre høfder ud for stranden. Mellem år 2002 og 2003 foretog kommunen en forstærkning og udbygning af høfderne, og der blev samtidig foretaget en sandfodring af stranden. Ejerforeningen mener,

at kommunen har forsømt sin pligt til at gentage sandfodringen, da kommunen er ejer af høfderne ud for stranden, og da det er Kystdirektoratets (KDI) anbefaling, at man med års mellemrum sandfodrer i forbindelse med hård kystbeskyttelse.

Indtil 2011 havde KDI ikke praksis for at stille vilkår om sandfodring ved etablering af hård kystbeskyttelse. I 2011 lavede KDI dog en praksisændring, hvorefter de stillede vilkår om sandfodring ifm. etablering af hård kystbeskyttelse. Eftersom forstærkningen og udvidelsen af høfderne er foretaget før denne praksisændring, er det forvaltningens vurdering, at der ikke har været stillet et vilkår om at gentage sandfodringen ved Dybbølstrand, og at kommunen derfor ikke har forsømt en juridisk pligt.

Forvaltningen er enig med ejerforeningen i, at kommunens høfder er med til at påvirke kysten i området. Der findes dog andre hårde konstruktioner i området, som også påvirker kysten og stranden. Hvis der skulle gives tilladelse til høfderne i dag, ville forvaltningen stille vilkår om sandfodring i overensstemmelse med KDIs anbefalinger.

Det er forvaltningens vurdering, at en sandfodring af stranden vil gavne den rekreative værdi af stranden og vil have en kystbeskyttende effekt. I KDIs nationale kortlægning af kystområder, er strategiforslaget ved Dybbølstrand at foretage en sandfodring for at mindske erosionsrisikoen.

Proces indtil nu

Udførelsen af en sandfodring på Dybbølstrand vil kræve en tilladelse efter Kystbeskyttelseslovens §3. Der skal i tilknytning til denne tilladelse også træffes afgørelser efter Miljøvurderingsloven og Kysthabitatbekendtgørelsen. Kommunen er myndighed på alle disse afgørelser. Forvaltningen har undersøgt muligheden for at give en eventuel tilladelse til at sandfodre på Dybbølstrand.

1. Vurdering af sandmængde forsvundet fra stranden

Forvaltningen har lavet en opgørelse over, hvor meget sand, der er forsvundet fra stranden siden sandfodringen i 2002/2003, jf. bilag 2. De ældste tilgængelige højdedata til denne analyse er dog fra 2007, hvorfor opgørelse er lavet for perioden 2007-2025.

Forvaltningen har estimeret, at der i perioden 2007-2025 samlet set er forsvundet ca. 2300 m³ sand fra stranden. Stormfloden i 2023 fjernede en stor sandmængde fra stranden over kort tid, men i perioden før stormfloden er der også forsvundet en stor sandmængde fra stranden over længere tid. I weekenden den 9.-10. januar 2026 var der igen højvande ved stranden, og lokale fortæller, at stranden er yderligere formindsket.

2. Vurdering af mulige miljøpåvirkninger

Havområdet ud for stranden er udpeget som Natura 2000-habitatområde (EU's habitatdirektiv) og er desuden målsat i Vandområdeplanerne (EU's vandrammedirektiv) til god økologisk tilstand. Forvaltningen skal derfor dels vurdere, om en sandfodring kan påvirke Natura 2000-området negativt, og om den vil forringe vandmiljøets tilstand i strid med de fastsatte miljømål i vandområdeplanen.

Forvaltningen har en forventning om, at der findes ålegræs ud for stranden. Ålegræs er en faktor i begge lovområder og må ikke ødelægges. Forvaltningen kan på det foreliggende grundlag ikke afvise, at en sandfodring eventuelt vil kunne påvirke ålegræsset. Der er derfor behov for en miljøvurdering af projektet.

3. Kan der gives en tilladelse til sandfodring?

Forvaltningen kan ikke svare på, om der kan gives en tilladelse til sandfodring før der er lavet en miljøvurdering. Hvis

miljøvurderingen viser, at sandfodringen kan foretages uden at påvirke omgivelserne negativt, er det forvaltningens vurdering, at der vil kunne gives en tilladelse.

Proces for et eventuelt projekt omhandlende sandfodring ved Dybbølstrand
Den videre proces vil indeholde følgende trin:

- 1) Udarbejdelse af et konkret projekt
- 2) Udarbejdelse af miljøkonsekvensrapport og konsekvensvurdering ved hjælp af ekstern rådgiver
- 3) Udarbejdelse af ansøgning til tilladelse efter kystbeskyttelsesloven §3, såfremt projektet kan gennemføres uden miljøpåvirkninger
- 4) Forvaltningen behandler ansøgningen og giver evt. tilladelse
- 5) Udførelse af sandfodringen, såfremt tilladelse kan opnås
- 6) Drift i form af en eventuel gentagelse af sandfodringen efter en årrække. Hvor mange år afhænger af kystens udvikling på stedet.

Hvem har interesse i projektet og hvem skal betale?

Udgangspunktet i Kystbeskyttelsesloven er, at dem som opnår en beskyttelse eller anden fordel skal være med til at betale for et projekt. Det er forvaltningens vurdering, at Sundgade 64 vil opnå en beskyttelse af en sandfodring på stranden, og derfor skal bidrage til projektet. Det samme gør sig muligvis også gældende for Sundgade 70.

Kommunens interesse i projektet består dels i den rekreative interesse i stranden, som benyttes meget af lokalbefolkningen. Stranden er efterhånden så smal, at det er svært at passere til fods langs kysten når der er højvande. Projektet vil også have en kystbeskyttende effekt på kommunens parkeringsplads ved stranden.

Forvaltningen påtænker at indarbejde en handling i Klimatilpasningsplanen 2026 som omhandler sandfodring på Dybbølstrand. Projektet vil dermed blive del af prioritering af handlinger i Klimatilpasningsplan 2026.

Forvaltningen gør opmærksom på, at der ikke er afsat hverken anlægs- eller driftsmidler til et evt. sandfodringsprojekt. Forvaltningen anbefaler, at finansiering er på plads inden projektet igangsættes og senest inden der udarbejdes ansøgning til tilladelse til kystbeskyttelsesloven § 3.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser, men at der af sagen fremgår udgifter som ikke er finansieret.

Beslutning Natur-, Klima- og Miljøudvalget den 04-02-2026

Taget til efterretning.

Bilag

Kortbilag

Notat - vurdering af sandmængde

Punkt 8: 8. Orientering om prioriterede opgaver i Teknik, Miljø og Bæredygtighed i 2026

26/1181

Sagsresumé

Forvaltningen fik med budgetaftalen for 2025-2028 og med budgetaftalen 2026-2029 tilført yderligere ressourcer til dens opgavevaretagelse. En stadigt stigende mængde af henholdsvis drifts- og anlægsopgaver og politisk prioriterede opgaver betyder imidlertid, at der ligesom i foregående år i 2026 er behov for at prioritere i forvaltningens opgavevaretagelse. Forvaltningen har til formålet udarbejdet vedlagte 'Liste over prioriterede opgaver i 2026 i Teknik, Miljø og Bæredygtighed'.

Forvaltningen vil på kommende møde drøfte listen med formænd og næstformænd for henholdsvis Byudvikling-, Landdistrikter- og Infrastrukturudvalgets og Natur-, Klima- og Miljøudvalget udvalg og tilpasse den efter behov. Den reviderede liste forelægges til politisk godkendelse på kommende udvalgsmøde, og status på opgaverne gives i juni.

Sagen understøtter forvaltningens samlede arbejde, idet prioriteringen af opgaverne vil bidrage til forventningsafstemningen med borgerne om forvaltningens arbejde og et øget tværgående fokus på de højest prioriterede og finansierede indsatser i forvaltningen.

Sagen forelægges til Natur-, Klima- og Miljøudvalgets orientering. Parallelt hermed forelægges listen til orientering i Byudvikling-, Landdistrikter- og Infrastrukturudvalget.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Natur-, Klima- og Miljøudvalget at tage

- orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Forvaltningen i Teknik-, Miljø- og Bæredygtighed er i 2026 optaget af en række opgaver. Disse opgaver har dels karakter af drifts- og anlægsopgaver, dvs. "skal"-opgaver. Dels af politisk prioriterede opgaver. Opgaverne stammer fortrinsvis fra henholdsvis budgetforlig og politisk prioriterede enkeltssager.

På trods af, at der med budgetaftalerne for hhv. 2025-2028 og 2026-2029 er tilført yderligere ressourcer til forvaltningens opgavevaretagelse, er det forvaltningens vurdering, at det ligesom i foregående år er nødvendigt at prioritere i opgavevaretagelsen. Dette skyldes, at forvaltningen ikke har de nødvendige ressourcer til at kunne prioritere gennemførelsen af alle de ønskede opgaver for 2026 lige højt.

Til dette formål har forvaltningen udarbejdet vedlagte 'Liste over prioriterede opgaver i 2026 i Teknik, Miljø og Bæredygtighed'. Listen er et udtryk for, hvilke opgaver forvaltningen mener, at det er realistisk at løfte i 2026. I den forbindelse bemærkes, at længerevarende større opgaver eller projekter, – hvor muligt – er nedbrudt i mindre opgaver for 2026. Et eksempel er Hertugernes Augustenborg.

Fra år til år vil forvaltningen internt identificere de handlinger, der skal til for at sikre fremskridt i disse større og længerevarende projekter under samtidig hensyntagen til ressourcekrækket og den øvrige opgavevaretagelse i forvaltningen. Ligeledes bemærkes, at der kan opstå et behov for at tilpasse listen i løbet af året. Fx hvis forvaltningen skulle blive pålagt større og ressourcekrævende hasteopgaver.

Baseret på tidligere års prioritering af opgaverne, er det forvaltningens vurdering, at prioriteringen i opgavevaretagelsen vil bidrage til et øget tværgående fokus på de højest prioriterede og finansierede indsatser i forvaltningen. Dette vil komme borgerne til gavn, som forventeligt vil opleve, en bedre og mere sammenhængende opgavevaretagelse. Samtidig understøttes forventningsafstemningen med borgerne og kommunalbestyrelsen om forvaltningens arbejde.

Kommende politisk drøftelse, godkendelse og orientering om status

Forvaltningen vil på et kommende møde med Formænd- og næstformænd for hhv. Byudvikling-, Landdistrikter- og Infrastrukturudvalget og Natur-, Klima- og Miljøudvalget drøfte listen over prioriterede opgaver.

Ligesom foregående år vil forvaltningen foretage tilpasning af listen, i det omfang drøftelserne måtte give anledning hertil. Herefter vil listen blive forelagt til politisk godkendelse på kommende møde i udvalget. Forvaltningen forventer at give udvalget en status på de prioriterede opgaver på udvalgets juni-møde. For nuværende henvises til vedlagte liste over gennemførte prioriterede opgaver i 2025-2026.

Det bemærkes, at der på februar-mødet i Byudvikling-, Landdistrikter- og Infrastrukturudvalget forelægges en tilsvarende orienteringssag.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning Natur-, Klima- og Miljøudvalget den 04-02-2026

Taget til efterretning.

Bilag

Notat - januar 2026 - Liste over prioriterede opgaver i 2026 i Teknik, Miljø og Bæredygtighed

Notat - januar 2026 - Liste over gennemførte prioriterede opgaver i 2025 - 2026 i Teknik, Miljø og Bæredygtighed

Punkt 9: 9. Orientering om ledelsesinformation 2025 - ultimo december

25/4875

Sagsresumé

Ledelsesinformation giver et overblik over, hvordan økonomi og aktiviteter ser ud for det enkelte udvalg i løbet af året.

Samlet set forventes der et mindreforbrug på områderne under Natur-, Klima- og Miljøudvalget i 2025, idet det forventede regnskab er på mere end -1 pct. af det korrigerede budget.

Eventuelle mer- eller mindreforbrug på takst- og brugerfinansierede områder overføres til 2025.

Ved denne orientering gives der ligeledes en status på anlægsvirksomheden.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Natur-, Klima- og Miljøudvalget at tage

- orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Opfølgning på ledelsesinformation sker hver måned for de enkelte udvalg, hvor der gives en status på og forventning til årets resultat.

Resultatet for Natur-, Klima- og Miljøudvalgets område ultimo december 2025 (pr. 15. januar 2025), viser et forbrug på 35,3 mio. kr. svarende til 90,7 pct. af det korrigerede budget.

Forventet regnskab for de enkelte områder er følgende:

Politikområde 03 Kommunale ejendomme:

- Der forventes et merforbrug på 0,2 mio. kr.

Politikområde 07 Natur, Klima og Forsyning:

- Der forventes et mindreforbrug på 0,1 mio. kr. før ufravigelige overførsler til 2026.

Politikområde 08 Veje og Trafik:

- Der forventes et mindreforbrug på 3,6 mio. kr. Mindreforbruget skyldes primært den budgetmæssige fordeling mellem udvalgene og modsvares af et merforbrug under Teknik-, By- og Boligudvalget på 2,4 mio. kr.

Samlet set forventes der et mindreforbrug på Natur-, Klima- og Miljøudvalgets område.

Det bemærkes, at områderne under Økonomiudvalget viser et forbrug på 44,2 mio. kr. svarende til 92,0 pct. af det korrigerede budget.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning Natur-, Klima- og Miljøudvalget den 04-02-2026

Taget til efterretning.

Bilag

LIS drift NKM ultimo december 2025

LIS Anlæg NKM ultimo december pr. 15. jan. 2026

Punkt 10: 10. Orientering om status på udmøntningsplan 2025-2028

24/3426

Sagsresumé

Byrådet godkendte den 9. oktober 2024 budgettet for 2025 og overslagsårene 2026-2028.

Forvaltningen har efterfølgende udarbejdet en udmøntningsplan for budgettet, som dels definerer den udvalgmæssige og administrative forankring og dels danner grundlag for opfølgning i løbet af året.

Vedlagt er forvaltningens status på udmøntningsplanens elementer pr. december 2025.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Natur-, Klima- og Miljøudvalget at tage

- orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Byrådet godkendte den 9. oktober 2024 budgettet for 2025 og overslagsårene 2026-2028.

Budgetaftalen indeholder en række politiske prioriteringer understøttet af budgetudvidelser. Herudover er der med budgetaftalen besluttet en række øvrige elementer uden direkte tilknytning til budgettet. Det drejer sig om forskellige områder, der ønskes analyseret og/eller styrket gennem særlig opmærksomhed i budgetperioden.

Med henblik på den fremadrettede udmøntning af budgettets elementer godkendte Økonomiudvalget den 20. november 2024 udmøntningsplanen. Status på udmøntningsplanen vil blive fremlagt for Økonomiudvalget første gang den 19. februar 2025 og herefter i april, august, oktober og december. Fagudvalgene orienteres første gang på marts-møderne i 2025 og herefter i maj, september og november.

Status på udmøntningsplanens enkelte elementer pr. december 2025 fremgår af bilag.

Bevillingsmæssige konsekvenser

Økonomi- og Arbejdsmarkedsforvaltningen oplyser, at sagen ikke har bevillingsmæssige konsekvenser.

Beslutning Natur-, Klima- og Miljøudvalget den 04-02-2026

Taget til efterretning.

Bilag

Udmøntningsplan B2025-2028 - december NKM

Punkt 11: 11. Generel orientering

26/194

Sagsresumé

Orientering fra formanden

Orientering fra medlemmer

Orientering fra forvaltningen

1. Status på færdiggørelse af Nybøl Nor stien
2. Orientering om batterianlæg i tilknytning til VE-anlæg

Indstilling

Forvaltningen indstiller til Natur-, Klima- og Miljøudvalget at tage

- orienteringen til efterretning.

Beslutning Natur-, Klima- og Miljøudvalget den 04-02-2026

Taget til efterretning.

Bilag

Ad. 1. - Status på færdiggørelse af Nybøl Nor stien

Ad. 2. - Orientering om batterianlæg i tilknytning til VE-anlæg

Punkt 12: Lukket: 12. Lukket orientering fra orientering fra formand, medlemmer og forvaltning - (Lukket punkt)

26/1215

Punkt 13: Lukket: 13. Underskriftsark - (Lukket punkt)

26/196